

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 1889/2005

2005 m. spalio 26 d.

dėl grynųjų pinigų, įvežamų į Bendriją ar išvežamų iš jos, kontrolės

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 95 ir 135 straipsnius,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

pasikonsultavę su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Vienas iš Bendrijos uždavinių yra skatinti darnią, subalansuotą ir tvarią ekonominės veiklos plėtrą visoje Bendrijoje, sukuriant bendrąją rinką bei Ekonominę ir pinigų sąjungą. Tokią vidaus rinką sudaro erdvė be vidinių sienų, kurioje užtikrinamas laisvas prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimas.
- (2) Pajamų, gautų iš neteisėtos veiklos, patekimas į finansų sistemą ir jų investavimas po pinigų plovimo yra žalingi tvirtai ir tvariai ekonominei plėtrai. Todėl 1991 m. birželio 10 d. Tarybos direktyva 91/308/EEB dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui ⁽³⁾ buvo sukurtas Bendrijos mechanizmas, kurio paskirtis – užkirsti kelią pinigų plovimui, stebint sandorius, vykdomus per kredito bei finansų įstaigas, ir tam tikra profesine veikla užsiimančius asmenis. Kadangi egzistuoja rizika, kad to mechanizmo panaudojimas paskatins grynųjų pinigų gabenimo siekiant neteisėtų tikslų apimčių padidėjimą, Direktyva 91/308/EEB turėtų būti papildyta grynųjų pinigų, įvežamų į Bendriją ar išvežamų iš jos, kontrolės sistema.
- (3) Šiuo metu tokias kontrolės sistemas taiko tik kelios valstybės narės pagal nacionalinės teisės aktus. Teisės aktų skirtumai kenkia tinkamam vidaus rinkos veikimui. Todėl pagrindiniai jų elementai turėtų būti suderinti Bendrijos lygiu, siekiant suvienodinti grynųjų pinigų gabenimo per Bendrijos sienas kontrolės lygį. Tačiau toks suderinimas neturėtų įtakoti valstybių narių galimybių, vadovaujantis galiojančiomis Sutarties nuostatomis, taikyti nacionalines grynųjų pinigų gabenimo Bendrijos viduje kontrolės priemones.

- (4) Taip pat reikėtų atsižvelgti į papildomas priemones, įgyvendinamas kituose tarptautiniuose forumuose, ypač Finansinių priemonių, susijusių su pinigų plovimu, darbo grupėje (FATF), kuri buvo sudaryta 1989 m. Paryžiuje įvykusiame G-7 valstybių vadovų susitikime. 2004 m. spalio 22 d. FATF IX specialioji rekomendacija ragina vyriausybes imtis fizinio grynųjų pinigų gabenimo sekimo priemonių, įskaitant deklaravimo sistemos taikymą ar kitokios prievolės atskleisti informaciją nustatymą.

- (5) Todėl gryniesiems pinigams, kuriuos gabena bet kuris fizinis asmuo, atvykstantis į Bendriją ar išvykstantis iš jos, turėtų būti taikomas privalomo deklaravimo principas. Šio principo taikymas sudarytų galimybes muitinėms rinkti informaciją apie tokį grynųjų pinigų gabenimą ir prireikus ją perduoti kitoms institucijoms. Muitinės vykdo savo veiklą prie Bendrijos sienų, kur kontrolė yra efektyviausia, o kai kurios iš jų jau yra sukaupusios ir praktinę tokios kontrolės patirtį. Turėtų būti naudojamosi 1997 m. kovo 13 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 515/97 dėl valstybių narių administracinių institucijų tarpusavio pagalbos ir dėl pastarųjų bei Komisijos bendradarbiavimo, siekiant užtikrinti teisingą muitinės ir žemės ūkio teisės aktų taikymą ⁽⁴⁾. Ši tarpusavio pagalba turėtų užtikrinti ir teisingą grynųjų pinigų kontrolės priemonių taikymą ir informacijos, kuri galėtų padėti pasiekti Direktyvos 91/308/EEB tikslus, perdavimą.

- (6) Atsižvelgiant į prievolės deklaruoti grynuosius pinigus prevencinį tikslą ir jos atgrasantį pobūdį, ji turėtų būti vykdoma atvykstant į Bendriją ar išvykstant iš jos. Tačiau, siekiant, kad institucijų veiksmai būtų nukreipti į reikšmingus grynųjų pinigų gabenimo atvejus, tokia prievolė turėtų būti taikoma tik gabenant 10 000 EUR ar daugiau. Taip pat reikėtų nustatyti, kad prievolė deklaruoti grynuosius pinigus taikoma juos gabenančiam fiziniam asmeniui, neatsižvelgiant į tai, ar tas asmuo yra jų savininkas.

⁽¹⁾ OL C 227 E, 2002 9 24, p. 574.

⁽²⁾ 2003 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 67 E, 2004 3 17, p. 259), 2005 m. vasario 17 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 144 E, 2005 6 14, p. 1) ir 2005 m. birželio 8 d. Europos Parlamento pozicija. 2005 m. liepos 12 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 166, 1991 6 28, p. 77. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/97/EB (OL L 344, 2001 12 28, p. 76).

- (7) Informacijai, kurią privaloma pateikti, turėtų būti taikomi bendri standartai. Tai sudarytų galimybes kompetentingoms institucijoms lengviau keistis informacija.

⁽⁴⁾ OL L 82, 1997 3 22, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 807/2003 (OL L 122, 2003 5 16, p. 36).

(8) Pageidautina apibrėžti sąvokas, kurių apibrėžimų reikia vienodam šio reglamento aiškinimui.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

(9) Kompetentingų institucijų pagal šį reglamentą sukaupia informacija turėtų būti perduodama institucijoms, nurodytoms Direktyvos 91/308/EEB 6 straipsnio 1 dalyje.

1 straipsnis

Tikslas

(10) 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾ bei 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽²⁾ taikomi asmens duomenų tvarkymui, kurių pagal šį reglamentą vykdo valstybių narių kompetentingos institucijos.

1. Šis reglamentas papildo Direktyvos 91/308/EEB nuostatas dėl sandorių, vykdomų per finansų bei kredito įstaigas ir tam tikra profesine veikla užsiimančius asmenis, nustatydamas kompetentingų institucijų atliekamos į Bendriją įvežamų ar iš jos išvežamų grynųjų pinigų kontrolės suderintas taisykles.

2. Šis reglamentas neužkerta kelio taikyti nacionalines grynųjų pinigų gabenimo Bendrijos viduje kontrolės priemones, kai tokių priemonių imamasi pagal Sutarties 58 straipsnį.

(11) Jeigu yra požymių, kad grynųjų pinigų sumos sietinos su kokia nors neteisėta veikla, susijusia su grynųjų pinigų gabenimu, kaip nurodyta Direktyvoje 91/308/EEB, kompetentingų institucijų pagal šį reglamentą sukaupia informacija gali būti perduodama kompetentingoms institucijoms kitose valstybėse narėse ir (arba) Komisijai. Taip pat turėtų būti numatyta, kad esant tokių požymių tam tikra informacija perduodama ir tada, kai gabenamos grynųjų pinigų sumos yra mažesnės už šiame reglamente nustatytą ribą.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šiame reglamente:

(12) Kompetentingoms institucijoms turėtų būti suteikti įgaliojimai, kurių reikia veiksmingai grynųjų pinigų judėjimo kontrolei atlikti.

1) „kompetentingos institucijos“ – valstybių narių muitinės arba bet kurios kitos institucijos, valstybių narių įgaliosos taikyti šį reglamentą;

(13) Kompetentingų institucijų įgaliojimus reikėtų papildyti valstybių narių pareiga nustatyti sankcijas. Tačiau tokios sankcijos turėtų būti taikomos tik už šiuo reglamentu nustatytos prievolės deklaruoti nevykdymą.

2) „grynieji pinigai“:

a) turėtojo apyvarčiosios priemonės, įskaitant turėtojo pinigines priemones, pavyzdžiui, kelionės čekius, apyvarčiosios priemonės (įskaitant čekius, skolinius išsipareigojimus ir pinigines perlaidas), kurios arba yra jų turėtoju pritaikyto pavidalo, be apribojimų indosuojamos, skirtos fiktyviam apmokėjimo gavėjui arba kitokio pavidalo, kuris sąlygoja teisės į jose nurodytą nuosavybę perėjimą tokias priemones įteikus, taip pat iki galo neužpildytos priemonės (įskaitant čekius, skolinius išsipareigojimus ir pinigines perlaidas), kurios pasirašytos nenurodžius apmokėjimo gavėjo vardo ir pavardės;

(14) Kadangi šio reglamento tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti, ir kadangi, dėl pinigų plovimo vidaus rinkoje transnacionalinio pobūdžio, to tikslo būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti.

b) valiuta (banknotai ir monetos, kurie yra apyvartoje kaip atsiskaitymo priemonės).

3 straipsnis

Prievolė deklaruoti

(15) Šiame reglamente gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnio 2 dalyje ir įtvirtintų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač jos 8 straipsnyje,

1. Bet kuris fizinis asmuo, atvykstantis į Bendriją ar išvykstantis iš jos ir gabenantis grynuosius pinigus, kurių vertė ne mažesnė kaip 10 000 EUR, deklaruoja tą pinigų sumą pagal šį reglamentą valstybės narės, per kurią jis atvyksta į Bendriją ar išvyksta iš jos, kompetentingai institucijai. Prievolė deklaruoti laikoma neįvykdyta, jeigu pateikta informacija yra neteisinga ar neišsami.

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31. Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

⁽²⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

2. Deklaracijoje, nurodytoje 1 dalyje, turi būti nurodyti duomenys apie:

- a) deklarantą, įskaitant jo pilną vardą ir pavardę, gimimo datą ir vietą bei pilietybę;
- b) grynųjų pinigų savininką;
- c) numatomą grynųjų pinigų gavėją;
- d) grynųjų pinigų sumą ir pavidalą;
- e) grynųjų pinigų kilmę ir numatomą panaudojimą;
- f) gabenimo maršrutą;
- g) transporto priemonę.

3. Informacija pateikiama raštu, žodžiu arba elektroniniu būdu, atsižvelgiant į tai, kaip yra nustatę 1 dalyje nurodyta valstybė narė. Tačiau, jeigu deklarantas to pageidauja, jam leidžiama pateikti informaciją raštu. Jei pateikiama rašytinė deklaracija, deklarantui pageidaujant jam išduodama patvirtinta jos kopija.

4 straipsnis

Kompetentingų institucijų įgaliojimai

1. Siekiant patikrinti, kaip vykdoma 3 straipsnyje nustatyta prievolė deklaruoti, kompetentingų institucijų pareigūnai įgaliojami, remiantis nacionalinės teisės aktuose nustatytais sąlygomis, tikrinti fizinius asmenis, jų bagažą ir jų naudojamas transporto priemones.

2. Neįvykdžius 3 straipsnyje nustatytos prievolės deklaruoti, gryniesiems pinigais gali būti sulaukyti administraciniu sprendimu, remiantis nacionalinės teisės aktuose nustatytais sąlygomis.

5 straipsnis

Informacijos registravimas ir apdorojimas

1. Informaciją, gautą pagal 3 ir (arba) 4 straipsnius, registruoja ir apdoroja 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybės narės kompetentinga institucija, ir ji turi būti prieinama tos valstybės narės institucijoms, nurodytoms Direktyvos 91/308/EEB 6 straipsnio 1 dalyje.

2. Jeigu atlikus 4 straipsnyje nurodytą tikrinimą paaiškėja, kad fizinis asmuo atvyksta į Bendriją ar išvyksta iš jos gabendamas grynųjų pinigų sumas, kurios yra mažesnės už 3 straipsnyje nustatytą ribą, tačiau esama neteisėtos veiklos, susijusios su grynųjų pinigų gabenimu, požymių, kaip nurodyta Direktyvoje 91/308/EEB, 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos valstybės narės kompetentinga institucija gali registruoti ir apdoroti taip pat ir tą informaciją, to asmens pilną vardą ir pavardę,

gimimo datą ir vietą, pilietybę bei duomenis apie jo panaudotą transporto priemonę, ir gali būti suteikta prieiga prie visų šių duomenų tos valstybės narės institucijoms, nurodytoms Direktyvos 91/308/EEB 6 straipsnio 1 dalyje.

6 straipsnis

Keitimasis informacija

1. Esant požymių, kad grynųjų pinigų sumos sietinos su kokia nors neteisėta veikla, susijusia su grynųjų pinigų gabenimu, kaip nurodyta Direktyvoje 91/308/EEB, informacija, gauta iš 3 straipsnyje numatytos deklaracijos arba atlikus 4 straipsnyje numatytą tikrinimą, gali būti perduodama kompetentingoms institucijoms kitose valstybėse narėse.

Reglamentas (EB) Nr. 515/97 taikomas *mutatis mutandis*.

2. Esant požymių, kad grynųjų pinigų sumos sietinos su pajamomis, gautomis iš sukčiavimo ar bet kurios kitos neteisėtos veiklos, darančios žalą Bendrijos finansiniams interesams, informacija taip pat perduodama ir Komisijai.

7 straipsnis

Keitimasis informacija su trečiosiomis šalimis

Teikdamos administracinę tarpusavio pagalbą, pagal šį reglamentą gautą informaciją valstybės narės arba Komisija gali perduoti trečiajai šaliai, gavus kompetentingų institucijų, kurios gavo informaciją pagal 3 ir (arba) 4 straipsnį, sutikimą ir laikantis atitinkamų nacionalinių ir Bendrijos teisės aktų nuostatų dėl asmens duomenų perdavimo trečiosioms šalims. Valstybės narės informuoja Komisiją apie tokį keitimąsi informacija tuo atveju, kai jis tiesiogiai susijęs su šio reglamento įgyvendinimu.

8 straipsnis

Reikalavimas saugoti profesinę paslaptį

Bet kokiai konfidencialaus pobūdžio ar konfidencialiai pateiktai informacijai yra taikomas reikalavimas saugoti profesinę paslaptį. Kompetentingos institucijos jos neatskleidžia be ją pateikusio asmens ar institucijos aiškaus sutikimo. Tačiau kompetentingoms institucijoms leidžiama perduoti informaciją, jei pagal galiojančias nuostatas jos privalo tai padaryti, ypač kai tai susiję su teismo procesu. Atskleidžiant ar perduodant informaciją turi būti griežtai laikomasi galiojančių duomenų apsaugos nuostatų, visų pirma Direktyvos 95/46/EB ir Reglamenta (EB) Nr. 45/2001.

9 straipsnis

Sankcijos

1. Kiekviena valstybė narė nustato sankcijas, taikytinas tuo atveju, kai nevykdoma 3 straipsnyje nustatyta prievolė deklaruoti. Tokios sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
2. Valstybės narės iki 2007 m. birželio 15 d. informuoja Komisiją apie sankcijas, taikytinas 3 straipsnyje nustatytos prievolės deklaruoti nevykdymo atvejais.

10 straipsnis

Įvertinimas

Praėjus ketveriems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo, Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie jo taikymą.

11 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2007 m. birželio 15 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre, 2005 m. spalio 26 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

D. ALEXANDER